

Udmøntning af Kirkestandsættelsesordningen 2025

Tabel 1 - Tilskudsmodtagere og tilskudstørrelse

Kirke	Ansøgt beløb i kr.
Jelling Kirke	1.260.000 kr.
Tureby Kirke	963.944 kr.
Vivild Kirke	1.474.974 kr.
Glesborg Kirke	3.500.000 kr.
Bryndum Kirke	568.427 kr.
Herning Kirke	3.390.226 kr.
Ribe Domkirke	909.643 kr.
Nørre Snede Kirke	1.697.500 kr.
Nørre Nissum Kirke	158.113 kr.
Als Kirke	37.188 kr.
Lillebrænde Kirke	201.250 kr.
Vig Kirke	1.535.721 kr.
Sankt Lukas Kirke	597.536 kr.
Stenum Kirke	117.469 kr.
Kristkirken	2.779.945 kr.
Lomborg Kirke	125.756 kr.
Vandborg Kirke	620.244 kr.
Tørring Kirke	721.397 kr.
Læborg Kirke	4.802 kr.
Hanning Kirke	340.977 kr.
Tranebjerg Kirke	100.625 kr.
Jerne Kirke	476.208 kr.
Hillerslev Kirke	825.011 kr.
Gredstedbro Kirke	507.813 kr.
Kværs Kirke	152.513 kr.
Skads Kirke	171.500 kr.
Bedsted Kirke	813.750 kr.
i alt	24.052.529 kr.

Nationalmuseets vurdering af projekter støttet af kirkeistandsættelsesordningen 2025 ses i alfabetisk rækkefølge følger nedenfor.

Als Kirke:

Als Kirke består af romansk skib, kor og apsis samt senmiddelalderlige tilføjelser i form af et tårn mod vest og et våbenhus mod syd. Indvendigt præges kirkerummet dels af senmiddelalderlige hvælvinger, dels af historisk inventar, som repræsenterer flere århundreders kunst og håndværk, herunder fra middelalderen og barokken. I skibet hænger en senmiddelalderlig kristusfigur, noget amputeret efter tidligere tiders hårdhændede behandling; figuren er vidnesbyrdet om et formentlig ganske stort korbuekrucifiks, som tidligere har hængt over overgangen fra skibet til det hellige kor. Det aktuelle projekt er udarbejdet på baggrund af Nationalmuseets bestigelsesrapport fra 2022, hvoraf det fremgår, at den tilbageværende del af det senmiddelalderlige korbuekrucifiks, som er udskåret af egetræ og endnu har bevaret ældre bemaling, har udtørringsskader med ustabil farvelag; skaderne har stort og aktuelt behov for istandsættelse, således at der ikke går yderligere farvelag tabt.

Als Kirke rummer flere antikvariske værdier, herunder resterne af det tidligere ganske anseelige senmiddelalderlige korbuekrucifiks, som fortsat giver et vigtigt indblik i tidligere tiders religiøsitet og brug af kirkerummet. Den nu tilbageværende figur kan i national kontekst, sammen med øvrige træskærerarbejder fra perioden, give væsentlig viden om dansk senmiddelalderlig kunst- og kulturhistorie, og da figuren har stort behov for konservering, må ansøgningen betegnes som værende absolut støtteværdig.

Bedsted Kirke:

Bedsted Kirke består af romansk kor og skib samt senmiddelalderlige tilføjelser i form af våbenhus og tårn. Indvendigt rummer kirken inventar fra flere dele af bygningens flerhundred årige historie, herunder et sammensat stoleværk med dele fra 1700-, 1800- og 1900-tallet. Bedsted Kirke står, i både bygning og inventar, som et klassisk eksempel på, hvordan vore middelalderkirker, fra romansk tid og frem til i dag, formes og ombygges af skiftende generationer og menigheder. Nærværende projekt er foranlediget af en nødvendig udskiftning af et forældet varmeanlæg, og Menighedsrådet ønsker i samme ombæring at imødekomme vore tids forventninger til et mere fleksibelt kirkerum samtidig med, at historien bevares. Den aktuelle ansøgning retter sig mod arbejder, der bl.a. vedrører omdisponering af kirkebænke, ny farvesætning og gulvarbejder.

Bedsted Kirke står som et fint eksempel på en dansk middelalderkirke, og nærværende projekt søger at skabe et tidssvarende kirkerum, som både rummer fortællingen om tidligere tider og samtidig giver større funktionalitetsmuligheder i rolige rammer. Som Menighedsrådet angiver i ansøgningen til dette års pulje, rummer Bedsted Kirke bestemt lokalhistorisk værdi, som man på sympatisk vis søger at forene med nutidens behov. Dog må andre, mere presserende projekter prioriteres højere.

Bryndum Kirke:

Bryndum Kirkes ældste dele i form af apsis, kor og skib er opført i midten af 1200-tallet; ved dendrokronologiske undersøgelser dateres apsidens tagkonstruktion til 1240'erne, og med denne datering repræsenterer kirken således overgangen fra romansk til unggotisk byggeskik. Sakristi, våbenhus og tårn er opført i senmiddelalderen, og i hele bygningskroppen finder man både kvadersten, kløvede kampesten, tuf- og teglsten. Indvendigt må særligt de oprindelige hvælv over kor og apsis fremhæves; disse står endnu delvist udsmykket med kalkmalerier fra 1270'erne, som ikke alene pga. alderen, men også pga. sjældne motivvalg, er bemærkelsesværdige. Også kirkens inventar rummer bemærkelsesværdige dele, bl.a. den romanske døbefont med indskrift, og et gotisk korbuekrucifiks. Desuden findes der i kirkerummet inventar og gravminder fra bl.a. 1500-, 1600- og 1700-tallet. Nærværende projekt er foranlediget af en generelt tiltrængt opgradering af kirkerummet, og arbejderne indebærer bl.a. konservatorarbejder ved renæssanceinventar med stort behov for behandling, samt konserveringsmæssig sikring af de senromanske

kalkmalerier, som i dag fremstår tilsmudsede. Alt konservatorarbejde udføres på baggrund af Nationalmuseets anbefalinger.

Bryndum Kirke er en af Jyllands mest bemærkelsesværdige kirkebygninger; dateringen af apsidens tagkonstruktion har muliggjort en mere præcis datering og forståelse af bygningens kronologi, og dette, kombineret med de senromanske kalkmalerier og historisk inventar fra forskellige tider, giver Bryndum Kirke en særlig plads indenfor dansk kirkearkæologi, konservering, kunst- og kulturhistorie. Menighedsrådets projekt søger at bevare bevaringsværdier af national betydning, som på flere punkter har stort behov for behandling, og ansøgningen er absolut støtteværdig.

Glesborg Kirke:

Glesborg Kirke er en såkaldt langhuskirke, hvor kor og skib går ud i ét; i kernen er skibet romansk, mens udvidelsen til langhus udførtes i sengotisk tid, hvor også tårnet og våbenhuset blev opført. Indvendigt præges kirkerummet især af de særdeles bevaringsværdige kalkmalerier, som dækker de middelalderlige hvælv. Kalkmalerierne er udført ad to omgange over perioden 1520-1550, og malerierne dækker således en væsentlig overgangsperiode fra sengotik til renæssance. Med til at datere den ældste dekoration er et kalkmalet våbenskjold for Århusbispen Niels Clausen Skade (1491-1520), mens motiverne i den yngre dekoration bevidner de ændringer indenfor ikonografien, som Reformationen i 1536 førte med sig. Af stor antikvarisk værdi er også store dele af det historiske inventar, herunder den romanske døbefont, en sengotisk degnestol samt prædikestol og altertavle i renæssancestil fra henholdsvis 1617 og 1618, begge dele givet til kirken af Jørgen Kaas til Mejlgård. Nævnes må også det helstøbte stoleværk fra 1620, bekostet af fornævnte Kaas. Nærværende projekt er omfattende og indebærer arbejder ved alle dele af kirkens indre, herunder bl.a. etablering af nyt varmeanlæg, udtagning af stoleværk for et mere fleksibelt kirkerum samt tiltrængt istandsættelse af de kalkede overflader, af det historiske inventar og af kalkmalerierne.

Konservatorarbejder ved inventar og kalkmalerier udføres på baggrund af Nationalmuseets anbefalinger.

Glesborg Kirke rummer en overvældende mængde af antikvariske værdier, herunder særligt kalkmalerierne, hvis motiver bidrager til forståelsen af en væsentlig periode af Danmarkshistorien, samt en stor del renæssanceinventar, som vidner både om tidligere ejeres gavmildhed og renæssancens håndværk og kunst. Der er tale om et kirkerum, som i høj grad formidler en levende kulturhistorie af national betydning og Menighedsrådets ønske om at bevare dette, samtidig med, at rummet tilpasses nutidens behov, er absolut støtteværdig.

Gredstedbro Kirke:

Gredstedbro Kirke er opført i 1924-1925 efter tegninger af den i Ribe meget aktive arkitekt Axel Hansen, som lod sig influere af samtidens historicistiske strømninger, der vedblev at være dominerende indenfor kirkebyggeri et stykke ind i 1900-tallet. Gredstedbro Kirke er i materialer og bygningsdetaljer således opført med stor inspiration fra middelalderkirkernes formsprog, ligesom at kirkens samtidige inventar også tager afsæt i både middelalderens og renæssancer inventartyper. Stoleværket er ydermere udført i en egnstypisk renæssancestil, som er udbredt i lokalområdet. I anledningen af, at kirken i disse år fylder 100 år, ønsker Menighedsrådet at gennemføre en indvendig istandsættelse, som bl.a. omfatter istandsættelse af de indvendige overflader, nye gulve, ny farvesætning, konservatorarbejder samt opstilling af ny alterudsmykning og dertilhørende knæfald. Den nye udsmykning finansieres via en bevilling fra Ny Carlsbergfondet og er ikke en del af nærværende ansøgning.

Gredstedbro Kirke er et fint eksempel på den bagud skuende, historicistiske stil, som prægede dansk kirkebyggeri fra slutningen af 1800-tallet og op til midten af 1900-tallet. Som et samlet værk i form af både bygning og inventar, tegnet af en arkitekt, som i øvrigt efterlod varige arkitektoniske spor på egnen, må kirken vurderes til at være af særlig betydning for lokalområdets kunst-, arkitektur- og kulturhistorie. Menighedsrådets ønsker for kirkerummet, og hensynet til både gamle og nye strømninger, er bestemt støtteværdigt; mere presserende projekter må dog prioriteres forud for dette projekt.

Hanning Kirke:

Hanning Kirke følger i store træk den velkendte bygningskronologi for vore middelalderkirker. Således består den ældste del af kor og skib fra romansk tid, opført i fint tilhuggede kvadersten, mens der mod syd i sengotisk tid er opført et våbenhus. Mod vest er underdelen af et senmiddelalderligt tårn bevaret, opført af granitkvadersten, mens overdelen af tårnet, som står hvidkalket, er opført i 1939. Detaljer i kirkens murværk oplyser om tidligere forhold, f.eks. krumhugne kvadre i koret, som vidner om en nu nedreven apsis, ligesom at en runesten (Hanningstenen) er indmuret over den nu tilmurede præstedør i korets sydside. På nær våbenhuset, er tagfladerne lagt i bly, hvilket de formentlig har været siden opførelsen i middelalderen. Nærværende projekt er foranlediget af, at blytaget over kirkens tårn er i dårlig stand: der er revner i blypladerne og bræddeunderlaget er fugtigt og ligger med for stor afstand. Det foreslåede arbejde indeholder derfor en omstøbning og oplægning af blypladerne, en udskiftning af bræddeunderlaget samt diverse følgearbejder.

Hanning Kirke står som et fint eksempel på en typisk vestjysk kirke, med synligt kvaderstensmurværk og blytag over kor, skib og tårn. Desuden er der i selve bygningskroppen adskillige bevaringsværdige detaljer, som giver os indblik i tidligere tider byggeskik og brug af kirken. Menighedsrådet søger at holde tårnet tæt på tag og fag, hvilket er helt essentielt for bevaringen af vore middelalderkirker, og nærværende ansøgning er bestemt støtteværdig. Der er dog tale om et relativt set nyere tårn fra 1939, og øvrige projekter, som kredser om bevaringsværdier af mere bemærkelsesværdig karakter, må derfor prioriteres højere.

Herning Kirke:

Herning Kirke er opført i 1888-1889 ved arkitekt C.A. Wiinholt, som, i overensstemmelse med samtidens arkitektoniske strømninger, lod kirken opføre i en historicistisk, romaniseret stil. Kirkebygningen, som også rummer tilbygninger fra henholdsvis 1915 og 1995, er opført i røde mursten med nyromanske murværksdetaljer og er desuden dækket af et samtidigt karakteristisk mønstret skifertag, som, for dansk kirkebyggeri, er et ganske sjældent bevaret træk. Også indvendigt er kirkerummet præget af en gennemført historicistisk stil i form af historisk inventar og kalkmalede dekorationer. Den aktuelle sag foranlediges af, at kirkens tag, som er det oprindelige fra opførelsestiden, nu, efter over 130 år, er udtjent og trænger til udskiftning. Projektet indeholder derfor en udskiftning og genskabelse af det mønstrede tag samt følgearbejder i form af bl.a. forbedret isolering.

Herning Kirke er, bl.a. pga. det karakteristiske tag, en væsentlig markør i byrummet, og den må anses som værende af stor lokal betydning, både i form af placering og funktion. Nærværende projekt søger at holde den historicistiske bygning tæt på tag og fag, og efter en meget tiltrængt udskiftning vil Hernings borgere og byens besøgende i endnu højere grad kunne nyde de mønstrede tagflader, sådan som det oprindeligt var tiltænkt. Det aktuelle behov for en tagudskiftning taget i betragtning, må Menighedsrådets ansøgning betegnes som værende absolut støtteværdig og den bør prioriteres.

Hillerslev Kirke:

Hillerslev Kirke har endnu rester af det romanske skib, mens man i den gotiske periode forlængede skibet mod vest og opførte langhuskoret, så kor og skib i dag går ud i ét. I samme periode tilføjede man også våbenhuset mod syd og tårnet mod vest. Kirkebygningen står som en flot helhed, som en klassisk middelalderkirke, hvidkalket, med kamtakke gavle og røde tegltage. Indvendigt præges kirkerummet af de sengotiske hvælvinger, og i et enkelt vindue over syddøren er der bevaret to kalkmalede figurer fra middelalderen. Af kirkens inventar er store dele udført i 1800- og 1900-tallet, herunder bl.a. en gipsfigur af den gode hyrde, som er opstillet i en niche i skibet. Prædikestolen står som et fint barokværk fra 1600-tallet og den rigt udsmykkede romanske døbefont må også fremhæves. Kirkens altertavle er fra 1910 med en kopi af et maleri fra 1889 af Anton Dorph. Nærværende projekt er foranlediget af et ønske om en opdatering af kirkerummet via istandsættelse af gulve, kalkede flader og malede overflader. Desuden arbejdes der med forbedring af tilgængelighed, og både altertavle og prædikestol istandsættes af konservator. Ifølge Nationalmuseets rapporter er kirkerummet præget af kraftig tilsmudsning på de kalkede flader, mens der er behov for konservering af både prædikestol, altertavlemaleri og gipsfigur.

Hillerslev Kirke rummer den levende kulturhistorie; Menighedsrådet søger på fin vis at kombinere bevaring og brug, og det aktuelle projekt er et fornemt eksempel på, hvordan kulturhistoriske værdier og nutidens behov kan få lov til at samarbejde for således at skabe et brugbart rum for menigheden. Desuden er det positivt, at der udføres tiltrængte konserveringsarbejder på dele af det historiske inventar. Hillerslev Kirke repræsenterer en stor lokal værdi, som det aktuelle projekt vil være med til at bevare og forbedre. Ansøgningen er derfor støtteværdig, men øvrige ansøgninger kan prioriteres højere.

Jelling Kirke:

Jelling Kirke har, pga. sin placering og sammenhæng med Jellinghøjene og Jellingstenene, været genstand for utallige bygningsarkæologiske undersøgelser gennem tiden. Af disse er det konkluderet, at der tidligere har ligget vikingebebyggelse samt mindst to trækirker på samme sted. Den nuværende bygnings ældste dele, kor og skib, er opført af frådsten i den tidlige middelalder, hvoraf koret, som det første, oprindeligt var opført som et skib med et mindre kor mod øst. Tårnet er en sengotisk tilføjelse og våbenhuset er fra 1700-tallet. Hele kirken er tækket med bly, hvad den formentlig har været siden middelalderen. Også indvendigt har bygningen været genstand for stor opmærksomhed, og det indre fremstår nu i store træk som resultatet af tidligere forsøg på at bringe "det romanske kirkerum" tilbage, heriblandt kan nævnes de "romanske kalkmalerier", som er rekonstruktioner fra 1875 og 1920'erne. En istandsættelse i år 2000 præger særligt rummets overflader, da man bl.a. lagde det nuværende karakteristiske gulv. Af historisk inventar er der bevaret dele fra både før og efter Reformationen i 1536. Nærværende projekt er foranlediget af, at de nuværende blytagflader er i dårlig stand. Der ses opfugtning og begyndende rådskader på underlagsbrædderne, som dog ikke umiddelbart endnu har nået selve tagkonstruktionen. Der er således tale om rettidig omhu, når projektet medtager omstøbning af tagflader på kor, skib og tårn; blyarbejderne udføres af Blytækker Michaelsen A/S, og eventuelle udskiftninger i tagkonstruktionerne udføres kun i nødvendigt omfang.

Jelling Kirke står midt i og oven på religiøse og magtpolitiske monumenter fra en meget væsentlig periode af den tidlige Danmarkshistorie. Med sin placering er den blytækte kirke således en del af et kulturhistorisk kompleks af enestående national betydning, som ovenikøbet er udpeget som UNESCO Verdensarv. Ansøgningen om at holde en så væsentlig kirkebygning tæt på tag og fag er absolut støtteværdig.

Jerne Kirke:

Jerne Kirke ligger i den østlige udkant af Esbjerg by. Tidligere var Jerne sogn hoved-sogn for området, og den middelalderlige kirkebygning har været et markant pejlemærke i området, herunder også for søfolk. Kirkebygningens ældste dele består af romansk kor med apsis og skib, alt bygget af granitkvadersten. Tårnet mod vest og våbenhuset mod nord er senmiddelalderlige tilføjelser, mens sakristiet mod syd er fra midten af 1700-tallet. I det hele står bygningen udvendigt ukalket med synlige murværksdetaljer. Indvendigt står kirkerummet hvidkalket og dækket af senmiddelalderlige hvælvinger, som har været udsmykket med nu tildækkede kalkmalerier fra både før og efter Reformationen i 1536. Det historiske inventar rummer dele fra middelalderen og frem til i dag, og både prædikestol og altertavle er udført med egnstypiske træk og har paralleller i andre af områdets kirker. Det aktuelle projekt er foranlediget af revnedannelser og afskallende puds- og kalklag i tårn-rum og skibets vestlige hvælvfag. Der er tidligere udført akut sikring af nedfaldet puds, og Menighedsrådet ønsker nu at udføre en total istandsættelse af ovennævnte dele af kirken. Arbejdet udføres på baggrund af Nationalmuseets anbefalinger, ligesom at der samarbejdes med Nationalmuseets Kalkningstjeneste ved udhugning af revner for at undgå beskadigelse af eventuelt skjulte kalkmalerier. Jerne Kirke er en anseelige middelalderkirke, som i det store hele står i sin oprindelige form, og har været pejlemærke for egnens befolkning i flere århundreder. Nærværende ansøgning søger at udbedre vedvarende problemer med nedfalden puds, som i værste fald kan gøre stor skade på både bygning og inventar. Der er tale om en middelalderlig kirke af stor lokal betydning, og Menighedsrådets ønske om at istandsætte og bevare den historiske bygning for de næste generationer er bestemt støtteværdig.

Kristkirken:

Kristkirken er opført i 1898-1900 efter tegning af Otto Valdemar Koch. Den er placeret på Vesterbro, ud til den befærdede Enghave Plads, hvor et stort antal mennesker dagligt kører, cykler og går forbi den historicistiske bygning, hvis udformning og dekorationer er tydeligt inspireret af italienske forbilleder. Også når man træder ind i kirkerummet, mødes man af en række tilbageskuende elementer: hvælv og buer er udsmykket med malede dekorationer i skønvirkestil, og i apsisbuen står Johannes Krag's maleri af Kristus og "den store hvide flok" som en markant del af kirkerummets udsmykning. Kirkens interiør stammer primært fra opførelsen og er tillige udført i skønvirkestil. Nærværende projekt er afstedkommet af et ønske om at forskønne kirkerummet samtidig med, at den oprindelige vision og stil opretholdes. Arbejderne indebærer bl.a. afrensning og istandsættelse af vægge, hvælv og inventar – herunder af apsismaleriet. Arbejderne udføres bl.a. på baggrund af Nationalmuseets besigtigelser i 2023, hvoraf det fremgår, at der ikke er akut behov for udbedringer, men at kirkerummet kunne have gavn af en overordnet istandsættelse. Kristkirken er et fornemt eksempel på samtidens historicistiske strømninger, og den er en videreførelse af flere århundreders dansk kunst og arkitektur. Kirken benyttes flittigt, og Menighedsrådet ønsker at styrke både brug og funktion, mens den oprindelige vision bevares in mente. Projektet rummer elementer af national betydning og omfatter nødvendigt arbejde for at holde de danske kirkebygninger aktuelle. Ansøgningen kan dermed vurderes som værende absolut støtteværdig.

Kværs Kirke:

Kværs Kirke består af romansk kor og skib opført i kvadersten samt senere tilføjelser i form af et kapel og et våbenhus. Kirken er kullet, dvs. den står uden tårn, og der er i stedet, umiddelbart vest for kirkebygningen, opført et tømret klokkehus, ikke et ukendt træk for den østlige del af Sønderjylland. Alle bygningsdele er dækket med røde tegltage, og der er bevaret en stor del historisk tagværk, dateret ved dendrokronologiske undersøgelser, som vidner om middelalderens håndværk og materialebrug. Indvendigt står kirkerummet hvidkalket, og der er bevaret inventar fra middelalderen, 1600-, 1700-, 1800- og 1900-tallet. Det aktuelle projekt er foranlediget af, at der over en årrække er opstået revner i korets østgavl, med registrering af revner i korets nord- og sydøstlige hjørner, som kan ses både ud- og indvendigt. Rådgiver har vurderet, at der er tale om langsom udskridning af korets gavl, og altså ikke akutte eller accelererende forhold. Udskridningen ønskes standset ved hjælp af stabilisering af østgavlen, bl.a. ved etablering af nye murankre. Kværs Kirke ligger i et område af landet som traditionelt set er kendetegnet ved store kirkebygninger og prætentive kirkerum. Med en relativt enkelt kirkebygning adskiller Kværs Kirke sig en smule fra egnens øvrige, men der er fortsat bevaret antikvariske værdier i både bygning og inventar, som er med til at tegne vores fælles kulturhistorie. En stabilisering af korets østgavl er, i hvert fald på sigt, nødvendig, og Menighedsrådets ønske om at bevare bygningen, og dermed viden om historisk håndværk og materialebrug, er bestemt støtteværdig.

Lillebrænde Kirke:

Lillebrændes ældste dele, kor og skib, er opført i romansk tid af teglsten, sådan som det er kendetegnende for mange kirker på Lolland og Falster. I senmiddelalderen tilføjedes et våbenhus, og frem til i dag står den lille kirkebygning med flere oprindelige detaljer i murværket. Kirken er dækket af røde tegltage, som er opsat på gamle tagværker, hvoraf store dele stammer fra middelalderen. Indvendigt står kirken præget af en vellykket indvendig istandsættelse i 2018, hvor man bl.a. åbnede østvinduet, hvoromkring der er bevaret en kalkmalet dekoration fra 1300-tallet. Af historisk inventar findes desuden dele fra både før og efter Reformationen i 1536. Det aktuelle projekt er foranlediget af, at skibets tagkonstruktion er præget af løse og defekte samlinger, som skal udbedres for at den samlede konstruktion sikres. Arbejderne indebærer tømrerarbejder flere steder i konstruktionen, og omfanget af udskiftninger i historiske dele drøftes forud med Nationalmuseet.

Lillebrænde Kirke er et fint eksempel på en falstersk teglstenskirke, som fremstår næsten urørt af tidens tand. Kirken rummer desuden adskillige bevaringsværdier både i bygning og inventar. Menighedsrådets

ønske om udbedringsarbejder i skibets tagkonstruktion er ikke bare en konstruktiv nødvendighed for at holde den middelalderlige bygning tæt på tag og fag, det er også arbejder, der søger at værne om bevaringsværdig viden om historisk byggekunst og håndværkstraditioner i lokalområdet. Dette taget i betragtning, samt visheden om, at arbejdet må udføres for at undgå større skader i fremtiden, må ansøgningen betegnes som værende absolut støtteværdig.

Lomborg Kirke:

Lomborg Kirke står som en klassisk vestjysk kvaderstenskirke med bly- og tegltækkede tagflader, bestående af kor og skib fra romansk tid samt et tårn mod vest fra senmiddelalderen. Indvendigt er det relativt enkelt indrettede kirkerum særligt præget af kalkmalerier i korhvelvet og på korets sydvæg samt en kvaderstensbemaling i korbuen. Af kirkens inventar står særligt det historiske frem i form af den romanske døbefont, et gotisk korbuekrucifiks samt altertavle og prædikestol fra de allersidste år af 1500-tallet. Det aktuelle projekt er foranlediget af, at der er konstateret borebilleangreb i flere dele af kirkens historiske inventar. Bevaringscenter Nord har gennemgået kirkens historiske inventar, og det beskrives i medfølgende rapport, at særligt altertavle og alterbordspanel er relativt hårdt angrebet. Arbejdet omfatter følgende behandling af angreb på alterbordspanel, altertavle og prædikestol, samt nødvendige konserveringsarbejder på de to sidstnævnte.

Lomborg Kirke ligger flot i landskabet med sit hvidkalkede tårn og synlige kvaderstensmurværk. Indvendigt er dele af det væsentligste historiske og liturgiske interiør angrebet af borebiller, som ødelægger bevaringsværdier, der har tilhørt Lomborg Kirke i over 400 år. Menighedsrådets ansøgning er således væsentlig i arbejdet med at tage hånd om bevaringsværdier, som kan tillægges stor lokal værdi, og som bidrager til væsentlig viden indenfor dansk kunst- og kulturhistorie. Ansøgningen er ydermere støtteværdig, da arbejderne skal udføres snarest for at undgå yderligere skader og spredning til øvrige dele af kirkens inventar.

Læborg Kirke:

Læborg Kirke består af romansk apsis, kor og skib, alt i blankt kvaderstensmurværk, samt tårn og våbenhus, som begge står hvidkalkede og er tilføjet i senmiddelalderen. På kirkegården står desuden en runesten (Læborgstenen). Indvendigt står det relativt enkelt indrettede kirkerum hvidkalket med bjælkelofter, og særligt kor- og apsisbue, som står i blanke granitkvadre, præger rummet. Af historisk inventar kan nævnes den romanske døbefont og alterprydelsen, i form af et krucifiks fra o. 1300, mens flere dele stammer fra en omfattende istandsættelse i 1951. Et maleri af præsten H. Sveistrup (præst i Veien og Læborg 1870-1893) er ophængt i tårnrummet. Maleriet er indsat i en prydramme, udført i skønvirkestil. Det aktuelle projekt er foranlediget af, at der er konstateret borebilleangreb i præsteportrættets prydramme. Nationalmuseet har i besigtigelsesrapport beskrevet, at maleriet har akut behov for borebillebehandling, så det ikke spreder sig til andre genstande i kirken. Behandlingen omfatter rengøring, frysning og imprægnering og udføres af Steensberg Konservering ApS.

Læborg Kirke rummer fortsat enkelte stykker inventar fra middelalderen, men er i høj grad præget af en indvendig istandsættelse i 1951. På daværende tidspunkt bevarede man dog også dele fra 1800-tallet, herunder præsteportrættet. Et sådant portræt er ikke uset i danske middelalder-kirker, men de findes som oftest i større, mere bynære kirker, og i portrættet af Sveistrup må siges at have stor lokal værdi, da det bevarer viden om sogn og kirkebrug i slutningen af 1800-tallet. Oven i dette er der tale om arbejde, som skal udføres snarest for at undgå yderligere skade og spredning til øvrige dele af kirkens inventar. Ansøgningen er støtteværdig.

Nørre Nisum Kirke:

Nørre Nisum Kirke består af kor og skib fra romansk tid samt senmiddelalderlige tilføjelser i form af våbenhus og tårn. Bygningskronologien kan bl.a. aflæses ved, at de ældste dele står i blankt kvaderstensmurværk. Indvendigt er kor og tårnrum dækket af middelalderlige hvælv, og væggene står hvidkalkede. På triumfmuren, bagved prædikestolen, ses en meget bevaringsværdig kalkmalet

panelimitation i rokokostil, ligesom at der i våbenhuset er bevaret et sjældent fragment af en såkaldt formaningstavle, malet i første halvdel af 1600-tallet. Kirkerummet er desuden indrettet med inventar fra flere dele af kirkens historie, herunder fra middelalderen i form af den romanske døbefont, en Kristusfigur fra et tidligere krucifiks fra omkring år 1300 samt en noget yngre helgenfigur fra omkring år 1500, som formentlig tidligere har indgået i en katolsk altertavle. Prædikestolen og den tidligere altertavle er fra første del af 1600-tallet, udført i renæssancestil, mens det nuværende alterparti er udført af kunstner Peter Brandes i 2016. Det aktuelle projekt er foranlediget af, at der er konstateret løstsiddende farvelagt og støv på flere dele af kirkens historiske inventar. Konservators tilbud omfatter konserveringsarbejder, herunder overfladerensning og, på nogle dele, overfladesikring, af altertavle, prædikestol, præsterækketavle, tidligere altertavlefigur og krucifiks. Arbejderne følger Nationalmuseets anbefalinger i besigtigelsesrapport fra 2024, hvoraf det fremgår, at særligt prædikestolen har et aktuelt behov for behandling.

Nørre Nissum Kirke rummer store kulturhistoriske værdier i både bygning, kalkmalerier og inventar. Særligt de to middelalderfigurer må tillægges stor betydning, da de vidner om kunst, håndværk og religiøsitet i både den tidlige og senere middelalder. Desuden er den tidligere altertavle og prædikestolen begge typiske, men fornemme eksempler på renæssancens kunsthåndværk. Alt i alt må Nørre Nissum Kirkes historiske inventar siges at rumme værdier af både lokal og national betydning. Derudover vedrører Menighedsrådets ansøgning arbejder, som er nødvendige for fremtidig bevaring, og ansøgningen er dermed absolut støtteværdig.

Nørre Snede Kirke:

Nørre Snede Kirkes ældste bygningsdele udgøres af apsis, kor og skib fra romansk tid. I senmiddelalderen tilføjede man våbenhus og tårn. Hele kirken står hvidkalket på nær apsiden, som står i blankt kvaderstensmurværk med kalkmalet buefrise øverst. Alle tagflader er lagt med bly, sådan som det formentlig har været siden middelalderen, og i tagkonstruktionerne derunder er der bevaret middelalderlige dele. Over hvælv er der desuden bevaret kalkmalerier fra den sengotiske periode, som udsmykkede kirkerummet, inden det blev overhvalvet. Også nede i kirkerummet er der bevaret kalkmalerier, både sengotiske og fra renæssancen, og det historiske inventar indeholder dele fra forskellige dele af kirkens lange historie. Det ældste stykke inventar, som måske nok også er det fineste, er den sirligt udsmykkede romanske døbefont. Det aktuelle projekt er foranlediget af, at taget over kirken er utæt. Arbejderne omfatter derfor omstøbning og oplægning af blytag over skib, tårn og våbenhus samt reparationer i tagkonstruktioner i det omfang, det findes nødvendigt, når tagfladerne er taget af, og konstruktionerne kan besigtiges til fulde. Eventuelle udskiftninger i tagkonstruktionen udføres efter drøftelser med Nationalmuseet. Desuden sikres de bevaringsværdige kalkmalerier over hvælv under arbejderne i tagrummet.

Nørre Snede Kirke står udvendigt med de blytækte flader, sådan som den har gjort det siden middelalderen. Indvendigt findes store bevaringsværdier i form af delvist middelalderlige tagkonstruktioner, kalkmalerier og historisk inventar, hvis bevaring i høj grad er betinget af, at kirken holdes tæt på tag og fag. Nærværende projekt søger således at bevare bygningen og dens kulturhistoriske værdier, som er af national betydning for forståelsen af tidligere tiders kunst, håndværk og byggeteknik; Menighedsrådets anmodning er absolut støtteværdig.

Ribe Domkirke:

Ribe Domkirke er et af Danmarks betydeligste middelalderlige bygningsværker. De ældste dele er opført i perioden 1150-1250, og byggestilen præges af både romanske og gotiske træk. Kirken står i dag som resultatet af århundreders omskifteligheder og istandsættelse. Også indvendigt præges kirken af mange generationers indflydelse, skiftende magtrelationer og tidligere tiders religiøsitet. Adskillige portrætter og gravminder fortæller således om formuende folk, som har ønsket at iscenesætte sig selv og deres slægter, og fint udformet liturgisk inventar, herunder prædikestolen fra 1500-tallet, den særlige senmiddelalderlige figurgruppe med Sankt Jørgen med dragen fra en tidligere sidealtertavle samt krucifikser fra 1400- og 1500-tallet er fornemme vidnesbyrd om historisk kunsthåndværk. Det aktuelle projekt er foranlediget af, at Nationalmuseet ved besigtigelse i 2023 har konstateret behov for konserverende behandling på flere

væsentlige dele af Ribe Domkirkes historiske inventar. Desuden står man foran en stor indvendig istandsættelse, og Menighedsrådet ønsker at sørge for den nødvendige konservering af inventar, mens der arbejdes i kirkerummet. Konserverings-center Vejle har, på baggrund af Nationalmuseets anbefalinger, udarbejdet forslag til konservering af en stor mængde inventar, herunder inventar med stort behov for konservering (krucifiksgruppe fra 1400-tallet, Sankt Jørgen med dragen, krucifiks fra 1500, prædikestol med lydhimmel) og inventar med middel behov for konservering (krucifiks fra slutningen af 1500-tallet, tre malerier og korstolene).

Ribe Domkirke er en af landets vægtigste historiske og kirkelige monumenter, og kirkens historiske inventar rummer dele af enestående national betydning, af hvilke flere har stort behov for konservering.

Menighedsrådet ønsker, ganske fornuftigt, at koordinere en tiltrængt konservering med den forestående store indvendige istandsættelse, og ansøgningen må vurderes som værende absolut støtteværdig.

Sankt Lukas Kirke:

Sankt Lukas Kirke står på Frederiksberg som et vidnesbyrd om by- og befolknings-vækst uden for det gamle København i anden halvdel af 1800-tallet. Bygningen er opført i 1896-1897 efter tegning af arkitekt Valdemar Koch og bærer tydeligt præg af tidens store inspiration: middelalderkirken. Således er bygningen opført i røde mursten på en granitsokkel med båndornamentering, mens facaderne er rigt udsmykket med reliefudsmykninger og figurer i lysere bjergarter. Særligt må her fremhæves vestfacadens udsmykning med et relief af Sankt Jørgen med dragen, to fremspringende løver og relieffer med engle. Også på sydfacaden ses englerelieffer. Det aktuelle projekt er foranlediget af, at kirkens udvendige naturstensudsmykninger, ved Nationalmuseets besigtigelse i 2021 (og igen i 2024), vurderes til at have behov for konservering. Særligt relieffet af Sankt Jørgen og dragen på kirkens vestgavl er under nedbrydning og har behov for snarlig konservering. Da også kirkens øvrige udsmykning har behov for konservering, er projektet inddelt i tre etaper, hvor vestgavlens istandsættelse indeholdes i den første.

Sankt Lukas Kirke er et fornemt og rigt dekoreret eksempel på de mange nye kirkebygninger, som blev opført pga. befolkningstilvæksten i byerne i slutningen af 1800-tallet. Med det udvendige murværks overvældende udsmykning, står det klart, at dette er en særlig bygning, som man i 1890'erne brugte store ressourcer på – både i kunstnerisk og materialemæssig forstand. Menighedsrådet søger at værne om væsentlige bevaringsværdier, som er vidnesbyrd om en særlig periode af dansk kirkebyggeri. Da dele af arbejderne desuden er yderst tiltrængt, vurderes ansøgningen til at være absolut støtteværdig.

Skads Kirke:

Skads Kirke består af et anseeligt romansk anlæg med kor og skib samt et sengotisk tårn mod vest. De ældste bygningsdele er opført af kvadersten, nogle steder iblandet tufsten, mens tårnet er opført af røde teglsten og krones af et blytækt pyramidespir – en afslutning, som tårnet muligvis har haft fra opførelsen.

Kirkebygningens udvendige murværk undergik i 1890'erne omfattende istandsættelsesarbejder, herunder også tårnet, som blev kraftigt istandsat, bl.a. med anvendelsen af cementholdige fuger, som var gængs brug på daværende tidspunkt. Indvendigt dækkes kor og skib af hvælv, hvorpå der er kalkmalede, sengotiske dekorationer, som er udført af Liljeværkstedet og er meget bevaringsværdige. Desuden rummer kirkerummet historisk inventar fra flere dele af kirkens mange hundredårige historie. Det aktuelle projekt er foranlediget af, at der i tårnets murværk er observeret flere porøse og smuldrende fuger, som trænger til udskiftning. Også de romanske dele af kirken har undergået lignende omfugningsarbejder inden for de seneste år – arbejder som ved ansøgning til Kirkeistandsættelsesordningen i 2023 vurderedes til at være støtteværdigt.

Skads Kirke er en, for romanske forhold, ganske anseelige bygning med et relativt lille tårn mod vest. Tårnet er i sin kerne senmiddelalderlig, men bærer også præg af senere tiders omfattende istandsættelsesarbejder. Arbejdet med at holde kirketårnets murværk i god stand er bestemt støtteværdigt. Øvrige projekter blandt dette års ansøgere vedrører dog emner af mere enestående national betydning og kan derfor prioriteres højere end denne.

Stenum Kirke:

Stenum Kirke er en romansk kvaderstenskirke bestående af kor og skib, et senmiddelalderligt våbenhus, samt underdelen af et senmiddelalderligt tårn, hvis rum i dag er inddraget i kirkerummet. I det indre står kirken hvidkalket og er enkelt indrettet med nyere stoleværk og historisk in-ventar i relativt begrænset omfang. Dog kan nævnes den romanske døbefont og den fornemt udførte renæssanceprædikestol fra 1622 med fremspringende karnap, som er et typisk træk for egnens prædikestole. På prædikestolen er der desuden bevaret bemaling fra 1700-tallet. Kirkens nuværende alter-udsmykning er udført af kunstneren Sven Engelund og opsat i 1963. Det aktuelle projekt er foranlediget af Menighedsrådets planer om en større indvendig istandsættelse samt af det faktum, at Nationalmuseet tilbage i 2009 og igen i 2024 har vurderet, at der på prædikestolen både findes udtørringsskader og aktive borebilleangreb, som skal udbedres forud for afdækning ifm. istandsættelsesarbejderne. Konserveringsarbejdet udføres af konservator Kurt Nedergaard på baggrund af Nationalmuseets anbefalinger.

I Stenum Kirke, hvor kirkerummet overordnet set står med et inventar af begrænset antikvarisk værdi, må prædikestolen siges at være af stor lokal værdi. Desuden er den af en type, som er typisk for egnens renæssancehåndværk, og der er bevaret historiske farvelag. Da konservering af prædikestolen over en længere årrække har været meget tiltrængt, og ovenikøbet er en betingelse for det videre arbejde med at optimere og bevare brugen af Stenum Kirke, må ansøgningen siges at være absolut støtteværdig.

Tranebjerg Kirke:

Tranebjerg Kirke er en af fem middelalderkirker på Samsø, som alle har været præget af arkitektoniske og kunstneriske strømninger fra både Øst- og Vestdanmark. I Tranebjerg er kirkens ældste dele, dvs. kor og skib, opført i anden halvdel af 1300-tallet, mens man i senmiddelalderen tilføjede sakristi, våbenhus og det særprægede tårn, som gennem tiden har været genstand for mange studier. To korsarme, den ene nu nedrevet, blev desuden opført i midten af 1500-tallet. Oprindeligt har det gotiske skib haft to døre – en i syd og en i nord – hvoraf den nordlige formentlig allerede i senmiddelalderen blev tilmuret. Den sydlige åbning danner nu indgang fra våbenhuset til skibet, men dørens oprindelige, udsmykkede portal har været gemt væk af senere tiders puds- og kalkningsarbejder. Nærværende projekt er foranlediget af Menighedsrådets ønske om en istandsættelse af våbenhusets indre. I forbindelse med igangsættelsen af pudsafbankning af de kalkede flader fremkom spor af skibets oprindelige sydportal, og projektet indebærer derfor også, at disse spor holdes synliggjort for eftertiden. Derudover ønskes en nyindretning af våbenhuset.

Tranebjerg Kirke står som en vægtig repræsentant for Samsøs kirkebyggeri og historie fra middelalderen og frem til i dag. Den aktuelle ansøgning rummer kulturhistorie af særlig betydning for lokalområdet og for hele øen. Projektet søger på fin vis at værne om oprindelige bygnings-detaller, som er kommet frem efter at have været tildækket i en længere periode. Menighedsrådets ansøgning er støtteværdig, men øvrige projekter kan prioriteres højere.

Tureby Kirke:

Tureby Kirkes historie kan, i grove træk, henføres til tre markante højdepunkter: middelalderen, hvor først apsis, kor og skib opførtes i romansk tid, hvorefter sakristi, en forlængelse af skibet samt tårnet blev tilføjet i senmiddelalderen. Bygningsmæssigt ligger det næste markante ned-slagspunkt omkring år 1720, hvor man opførte de to markante sideskibe for at gøre plads til de mange soldater, som flyttede til sognet i forbindelse med oprettelsen af rytterdistrikterne, hvoraf ét distrikt blev tilknyttet Turebygård, senere Turebyholm Gods. Netop godset, som er placeret lige op ad kirkegårdsmuren mod øst, har også præget kirken gennem tiden, og særligt godsejer A. W. Moltkes visioner i midten af 1800-tallet har haft en varig indflydelse frem til i dag. Således udførtes en indvendig istandsættelse i 1859, hvor man bl.a. udførte en gennemgående malerbehandling i form af egetræsådring på store dele af kirkens inventar, herunder på altertavlen fra 1626, på prædikestolen og på stoleværket. Egetræsådringen var på daværende tidspunkt højeste mode, men Moltkes gennemgående vision er siden da blevet markant ændret. I kirken findes også mindre synlige bevaringsværdier i form af særdeles bevaringsværdige kalkmalerier over hvælv. I en oprindelig vinduesniche på skibets nordvæg findes således et tidligt gotisk kalkmaleri af Kain og Abel. Det aktuelle projekt er

foranlediget af Menighedsrådets ønske om en overordnet istandsættelse af kirkerummet, og man ønsker bl.a. at genskabe Moltkes 1800-tals-vision for kirkerummet. Arbejderne indebærer bl.a. istandsættelse af lofter og kalkede flader, konservering af det historiske inventar samt etablering af mere plads mod øst for et mere fleksibelt kirkerum. Som en nylig tilføjelse til det store projekt er nu også inkluderet en sikring af det middelalderlige kalkmaleri over hvælv, som ifølge Nationalmuseets vurdering tilbage i 2015 har stort behov for konservering.

Tureby Kirke rummer kulturhistorisk værdi af både lokal og enestående national betydning. En sikring af det helt særlige kalkmaleri over hvælv er alene absolut støtteværdigt, men også Menighedsrådets ønske om at genskabe og bevare et helstøbt, tidligt historicistisk udtryk med gennemgående egetræsådring, er absolut støtteværdigt. Det skyldes, at egetræsådringen i mange år har haft et så dårligt ry, at repræsentanter fra perioden og eksempler på denne maleteknik er i fare for helt at forsvinde fra vores kirker. Alt i alt må projektet prioriteres højt.

Tørring Kirke:

Tørring Kirke består af romansk kor og skib, et senmiddelalderligt tårn og et våbenhus på skibets nordside fra 1974. Den hvidkalkede kirkebygning står højt placeret på en bakketop, lidt vest for den historiske købstad og havneby Lemvig, og kirketårnet, som ses på lang afstand, har tidligere fungeret som sømærke. I tårnet hænger der en middelalderlig klokke, støbt i 1506. Indvendigt er kirkerummet hvidkalket og korhvælvet udsmykket med meget bevaringsværdige kalkmalerier fra sengotisk tid. På skibets sydvæg, lige vest for et tilmuret, romansk vindue, er desuden bevaret et fragment af et yderst veludført figurativt kalkmaleri, også fra sengotisk tid. Kirkerummet er desuden enkelt indrettet med lukkede stolestader samt prædikestol og altertavle fra renæssancen. Det aktuelle projekt er foranlediget af revnedannelser i tårnets murværk, forårsaget af vibrationer fra kirkeklokken samt nedslidte dele af murankre. Projektet er en del af et større projekt, som også indebærer istandsættelse af tårnets tag og tagkonstruktion. De til denne ansøgning gældende arbejder indebærer fjernelse af eksisterende betondæk og etablering af nyt dæk i træ, sammenspændingsarbejder samt istandsættelse af tårnets murværk. Desuden etableres også bedre adgangsforhold til kirkens tagværker, og Menighedsrådet ønsker at gøre flere dele af kirken tilgængelig for besøgende.

Tørring Kirke har historisk set været et pejlemærke både på land og til vands, og det senmiddelalderlige kirketårn, som Menighedsrådet ønsker at sikre, har været en væsentlig del af lokalområdets selvforståelse gennem hundreder af år. Desuden ønsker Menighedsrådet også i højere grad at kunne vise de dele af kirkebygningen, som typisk er skjult for de fleste; ansøgningen er både støtteværdig og bør prioriteres.

Vandborg Kirke:

Vandborg Kirke er en anseelig bygning med romansk kor og skib samt senmiddelalderlige tilføjelser i form af sakristi og tårn. De ældste dele står i blankt kvaderstensmurværk og alle dele dækkes af blytage. I det indre er kirkerummet hvidkalket og dækket af senmiddelalderlige hvælv. Af det historiske inventar er de ældste dele det romanske alterbord og døbefonten, som er af den såkaldte bægerbladstype, typisk for egnen. Altertavle og prædikestol er begge dele udført i 1600-tallets første del; altertavlen er arkitektonisk opbygget og udsmykket i renæssancestil med senere malerier fra 1700-tallet og fra 1907. Tavlen er tilskrevet den såkaldte Dejbjerg-mester. Prædikestolen står også i former typisk fra perioden og tilskrives billedskæreren Kristen Spend fra Lemvig. Kirkens stoleværk står med karakteristiske smalle gavle og er sammensat af dele fra forskellige perioder, herunder fra 1700-, 1800- og 1900-tallet. Det aktuelle projekt er foranlediget af Menighedsrådets ønske om at istandsætte og indrette til mere fleksibel brug. Projektet indebærer bl.a. nyindretning af kirkerummet, konservering af historisk inventar samt indvendig kalkning.

Konservatorarbejderne udføres på baggrund af Nationalmuseets anbefalinger i besigtigelsesrapport fra 2020, hvoraf det fremgår, at der er behov for konservering og istandsættelse af prædikestol, altertavle og stoleværk.

Vandborg Kirke er en ganske anseelig bygning og rummer fornemme eksempler på lokalt og regionalt stenhugger- og billedskærerarbejder fra både middelalderen og renæssancen. Menighedsrådet ønsker med

nærværende projekt at bevare de kulturhistoriske værdier, samtidig med, at kirkerummet optimeres til nutidens behov. Således bevares og videreføres den levende kulturhistorie, som findes i Vandborg Kirke. Da projektet har ligget stille siden stiftets godkendelse i 2021, og fordi projektet berører kulturhistorie af stor lokal og regional betydning, bør ansøgningen prioriteres.

Vig Kirke:

Vig Kirkes ældste dele er det romanske skib og kor, som er opført af marksten, suppleret med jernal ved vinduerne. Som det er tilfældet ved de fleste danske middelalderkirker, til-øjedes i løbet af middelalderen flere bygningsdele, herunder et våbenhus (nu kapel), et sakristi mod nord, et våbenhus mod syd samt tårnet mod vest. Tårnet blev opført før år 1400, men blev forhøjet til dets nuværende skikkelse i slutningen af 1400-tallet. Tårnets murværk, som primært består af munkesten, iblandet enkelte marksten, står hvidkalket, men er i øvrigt præget af bemærkelsesværdigt mange murankre på facaderne. Indvendigt er der bevaret træankre til sammenspænding af den høje bygning, som antagelig blev etableret allerede i forbindelse med den senmiddelalderlige ombygning.

Det aktuelle projekt er foranlediget af, at der er konstateret svigt i det eksisterende, og nyere, stål-træksystem, som har til formål at sammenspænde tårnet. Der ses revnedannelser flere steder indvendigt, ligesom at der udvendigt er tegn på tidligere reparationsarbejder. Ifølge den rådgivende ingeniør er det nødvendigt at genetablere aktive og virksomme træforbindelser for at modvirke yderligere udvikling af revner. Projektet foreslår en genetablering af det oprindelige træankersystem, frem for istandsættelse af det nyere stålankersystem, samt nødvendige følgearbejder.

Vig Kirkes tårn er opført i to middelalderlige byggefaser og Menighedsrådet står i dag med et problem, som også tidligere menigheder har været opmærksomme på. Det bevarede træanker-system, er et princip, der har været anvendt siden senmiddelalderen, men som i de fleste middelalder-kirker ikke er bevaret. Det er derfor meget prisværdigt, at man nu ønsker at reetablere den historiske løsning frem for det moderne ståltræksystem. Nærværende projekt søger altså at istandsætte og anvende et på landsplan sjældent bevaret system, som giver indblik i senmiddelalderlige byggetekniske principper. Ansøgningen er dermed absolut støtteværdig, og da der er tale om et bekosteligt projekt, som synes at være nødvendigt for at undgå yderligere skader i middelalderligt murværk, bør ansøgningen prioriteres.

Vivild Kirke:

Vivild Kirke er en middelalderkirke bestående af kor og skib fra romansk tid samt sengotiske tilføjelser i form af tårn og våbenhus. Indvendigt præges kirkerummet af de hvælvede lofter samt en fornem samling af historisk inventar med dele fra forskellige perioder af kirkens lange historie. Ældst er den romanske døbefont af den såkaldte løvetype, som ikke er ukendt for egnen. Fra middelalderen stammer også et korbuekrucifiks, mens prædikestol og lydhimmel er udført i barok stil i 1662. Altertavlen fra omkring år 1700 er udført i senbarok stil; den står med fint udskårne detaljer med bl.a. engle og guirlander og bærer endnu oprindelig bemaling. I kirkerummet findes også levn fra tidligere kirkegængere i form af herskabsstole fra starten af 1600-tallet, gravsten fra 1500- og 1600-tallet samt et stort barokt epitafium fra 1664. Det aktuelle projekt er foranlediget af Menighedsrådets ønske om en tiltrængt indvendig istandsættelse og fornyelse, hvilket bl.a. indebærer indvendig kalkning, konservering af historisk inventar, fornyelse af dele af stoleværket samt istandsættelse af gulve. Konservatorarbejderne udføres på baggrund af Nationalmuseets anbefalinger i besigtigelsesrapport fra 2020, hvoraf det fremgår, at kirkens inventar generelt er svært tilsødet og skæmmet af snavs og sod, som også findes på de kalkede overflader. Særligt epitafiet fra 1662 er i yderst ustabil bevaringstilstand, ligesom at altertavlen har stort behov for rensning og istandsættelse.

Vivild Kirke rummer adskillige stykker fornemt historisk inventar, som i høj grad trænger til konservatorbistand; flere steder er der endog tale om bemaling fra 1700-tallet, som risikerer at gå tabt, hvis ikke der udføres den nødvendige konservering. Også de kalkede flader fremstår meget tilsmudsede, og Menighedsrådets projekt søger at bevare kulturarv af væsentlig lokal og national betydning samtidig med, at brug af kirkerummet tilgodeses. Ansøgningen er absolut støtteværdig og må prioriteres.